

**Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Кафедра міжнародних відносин і дипломатичної служби**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету
міжнародних відносин
проф. Мальський М.З.
«30» _____ 2024 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЕТНОПОЛІТИЧНІ ПРОБЛЕМИ В МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ»**

Рівень вищої освіти - другий (магістерський рівень)

Ступінь вищої освіти - магістр

Галузь знань - 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність - 291 «Міжнародне відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

Освітня програма - «Зовнішня політика і національна безпека»

Факультет міжнародних відносин

Львів 2024

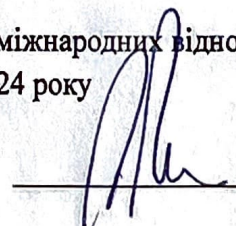
Робоча програма «Етнополітичні проблеми в міжнародних відносинах» для студентів другого (магістерського) рівня підготовки галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2024.

Розробник: Кузик П. С., к. політ. н., доцент кафедри міжнародних відносин і дипломатичної служби.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародних відносин і дипломатичної служби (протокол № 1 від “30” серпня 2024 р.)

В.о. завідувача кафедри міжнародних відносин
і дипломатичної служби (доц. Романюк Р.Й.)

“30” серпня 2024 року

Схвалено Вченою радою факультету міжнародних відносин.
Протокол № від “ ” _____ 2024 року

Голова Вченої ради _____ (проф. Мальський М.З.)

“ ” _____ 2024 року

© Кузик П. С., 2024 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<u>денна форма навчання</u>	<u>заочна форма навчання</u>
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 29 Міжнародні відносини	<u>Нормативна</u>	
	Спеціальність 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії		
Модулів – 1		<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин - 120		1-й	1-й
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 5,5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Магістр	16 год.	6 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		16 год.	6 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		88 год.	108 год.
		Вид контролю: іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1 Мета

Метою курсу є засвоєння студентами знань та умінь у сфері етнополітичних процесів у міжнародних відносинах, що включає оволодіння концептуальними засадами й аналітичними навиками, необхідними для розуміння, розпізнавання і потенційного реагування на складні проблеми та виклики, пов'язані з етнополітичними конфліктами, деструктивними проявами скрайнього націоналізму, етнічної чи національної дискримінації, геноциду тощо у їхньому зв'язку з міжнародною політикою та міжнародними відносинами.

2.2 Завдання

Головні завдання цього курсу визначаються його метою. У результаті вивчення даного курсу студент повинен:

мати загальне уявлення про актуальні проблеми та тенденції розвитку системи етнонаціональних відносин у межах сучасної держави та на міжнародній арені;

розуміти головні закономірності та особливості етнополітичних процесів у світі;

вміти проаналізувати та виокремити основні причини та еволюцію найважливіших проблем етнополітичного характеру;

володіти фактологічним матеріалом, що розкриває сутність головних етнополітичних конфліктів у світі;

мати основні теоретичні навички з аналізу перспектив розвитку етнополітичних відносин у контексті міжнародної ситуації та пошуку адекватних інструментів із розв'язання існуючих та потенційних етнополітичних проблем.

У процесі вивчення дисципліни забезпечуються такі **загальні компетенції**:

ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК1. Здатність виявляти та аналізувати природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики.

К4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні

проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень.

СК5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.

СК6. Здатність використовувати для дослідження міжнародних відносин, суспільних комунікацій та для регіональних студій теоретичні та методологічні підходи політології, економічної та правової науки, міждисциплінарних досліджень.

СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.

СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН2. Критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини.

ПРН4. Аналізувати та оцінювати проблеми міжнародної та національної безпеки, міжнародні та інтернаціоналізовані конфлікти, підходи, способи та механізми забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав.

ПРН6. Визначати, оцінювати та прогнозувати політичні, дипломатичні, безпекові, суспільні й інші ризики у сфері міжнародних відносин та глобального розвитку.

ПРН7. Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем.

ПРН16. Визначати безпекові та зовнішньополітичні пріоритети держави, організувати й реалізувати безпекову та зовнішньополітичну діяльність.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	У тому числі:		
		лекції	сем.	сам. робота
Змістовий модуль 1. Теоретичні та понятійні засади вивчення етнополітичних проблем у міжнародних відносинах				
Тема 1. Методологічні та понятійні засади вивчення етнополітичних проблем у міжнародних відносинах	12	2	2	8
Тема 2. Етнічні та національні процеси у сучасних міжнародних відносинах	12	2	2	8
Тема 3. Етнічна та національна ідентичності	12	2	2	8
Тема 4. Проблема націоналізму у міжнародних відносинах	12	2	2	8
Змістовий модуль 2. Етнополітичні явища і процеси у системі сучасних міжнародних відносин				
Тема 5. Проблема національних меншин і етнополітичної регіоналізації: внутрішньодержавний та регіональний виміри	12	2	2	8
Тема 6. Національне самовизначення та відокремлення	12	2	2	8
Тема 7. Етнополітичний конфлікт: природа та управління (менеджмент). Геноцид. Сучасні етнополітичні конфлікти	38	2	2	32
Тема 8. Етнополітичні процеси в умовах глобалізації.	12	2	2	8
Усього годин	120	16	16	88

4. Основна та додаткова література

Основна література:

1. Картунов О.В. Західні теорії етнічності, нації та націоналізму: навч. посібник для студ. вищих навч. закл. - К., 2007. - 192 с.
2. Коршук, Р.М. Етнополітологія: навч. посіб. - К., 2011. - 199 с.
3. Кузик П. Нація у контексті сучасних наукових досліджень: спроба методологічного розв'язання проблеми // Людина і політика.- 2001.- № 5.- С. 86-95.
4. Зварич І. Етнополітичні процеси як об'єкт системного і функціонального аналізу / І. Зварич // Науковий вісник Ужгородського університету: Серія: Політологія. Соціологія.- 2009 .- Вип. 11. – С. 170–176.
5. Сміт Е. Нації та націоналізм у глобальну епоху.- К., 2006.- 320 с.
6. Gelner, Ernest. Nations and Nationalism: Second Edition.- Ithaca, New York, 2008.- 152 p.
7. Gottlieb G.A. Nations without States //Foreign Affairs.- 1994.- Vol. 73(3).- P.100-112.
8. Jenne E. Populism, nationalism and revisionist foreign policy //International affairs.- 2021. - Vol.97(2). <https://doi.org/10.1093/ia/iiaa230>
9. Multiculturalism // Stanford encyclopedia of philosophy. - 2020. <https://plato.stanford.edu/ENTRIES/multiculturalism/>
10. Smith A. Nationalism and modernism.- London, 2003.- 270 p.
11. Triandafyllidou A. Nationalism in the 21st century: Neo-tribal or plural? //Nations and nationalism.- 2021. - Vol.26(4). <https://doi.org/10.1111/nana.12650>
12. Zagefka H. Concepts of ethnicity // The Wiley Blackwell encyclopedia of race, ethnicity, and nationalism. - 2016. <https://doi.org/10.1002/9781118663202.wberen428>

Додаткова література:

1. Абетка етнополітолога/ Ю. Римаренко та ін. - К. : НАН України, Інститут держави і права ім. В.М.Корецького, 1996.
2. Андріяш В.І. Державна етнонаціональна політика в умовах глобалізації. Миколаїв, 2013.
3. Вавринчук М. П. Етнополітична безпека в системі національної безпеки України на етапі сучасного державотворення.- К., 2009. - 288 с.
4. Зан М. та ін. Етнополітичні процеси в країнах Центральної Європи // Політичні трансформації у країнах Центральної Європи наприкінці ХХ – на початку ХХІ століть: Навчальний посібник / Упоряд. М. Лендвел. – Ужгород, 2016.- С.287-346.

5. Зварич, І.Т. Етнополітика в Україні: регіональний контекст. - К., 2009. - 320 с.
6. Капітоненко М. Міжнародні конфлікти: Навч. посібник.- К., 2009.
7. Картунов, О.В. Вступ до етнополітології: науково- навч. посібник. - К., 1999. - 300 с.
8. Касьянов Г. Теорії нації та націоналізму.- К., 1999.
9. Кузик П. Націоналізм і шовінізм у міжнародних відносинах.- Львів, 2003.- 216 с.
- 10.Курас І.Ф. Етнополітика: історія і сучасність: статті, виступи, інтерв'ю 90-х років. - К.: ІІЕНД, 1999. - 656 с.
- 11.Основи етнодержавознавства: підруч. для студ. гуманіт. спец. вищ. закл. осв. / За ред. Ю.І. Римаренко. - К. : Либідь, 1997. - 656 с.
- 12.Пірен, М.І. Етнополітика в Україні: соціо-психологічний аналіз: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. - К. : Університет "Україна", 2007. - 408 с.
- 13.Сміт Е.Д. Націоналізм: теорія, ідеологія, історія.- К.: 2004.
- 14.Bieber F. Is nationalism on the rise? Assessing global trends //Ethnopolitics.- Vol.17(5).- 519-540.
<https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/17449057.2018.1532633>
- 15.Guibernau M. Ethnopolitics and the European project //The Hedgehog Review.- Vol.16(1).
<https://go.gale.com/ps/i.do?id=GALE%7CA367710520&sid=googleScholar&v=2.1&it=r&linkaccess=abs&issn=15279677&p=AONE&sw=w&userGroupName=anon~9507d7b0&aty=open-web-entry>
- 16.Jenne E.K. Is nationalism or ethnopopulism on the Rise Today? // Ethnopolitics.- 2018.- Vol.17(5).- P.546-552.
<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/17449057.2018.1532635>
- 17.Nationalism and ethnic conflict / Ed. by M.E. Brown, O.R.Cote.- Cambridge; London: 2011.
- 18.Rudolph J.K. The Significance of Ethno-politics in Modern States and Society //The Palgrave Handbook of Ethnicity, 2019.
- 19.Cordell Karl, Wolff Stefan. Ethnic conflict: Causes, consequences, responses.- Cambridge, 2010.
- 20.Statkus N. The role of nationalism in the 21st century system of international relations //Sciendo: Lithuanian Annual Strategic Review.- 2019.- Vol.17.- P.125-156. <https://vb.lka.lt/object/elaba:57183971/>

5. Теми та зміст лекційних занять

Змістовий модуль 1. Теоретичні та понятійні засади вивчення етнополітичних проблем у міжнародних відносинах

Тема 1. Методологічні та понятійні засади вивчення етнополітичних проблем у міжнародних відносинах

Теоретичні засади предмету на межі двох дисциплінарних напрямків: етнополітології та міжнародної політики /теорії міжнародних відносин. Головні теоретичні підходи до вивчення етнополітичних процесів, націоналізму та національної ідентичності у сучасній науці: примордіалізм, модернізм та конструктивізм. Представники та концепції.

Тема 2. Етнічні та національні процеси у сучасних міжнародних відносинах.

Політична природа етнонаціональних відносин. Поняття «етнічність», «етнос», «нація», «етнічна група», «національна меншина». Етнологічне та політичне трактування нації. Функції етнічності.

Тема 3. Етнічна і національна ідентичність.

Психологічний вимір етнополітичних проблем. Поняття ідентичності. Етнічна та національна ідентичності. Національна ідеологія. Проблема етнонаціональної політизації та мобілізації. Етнонаціональна мобілізація у контексті етнополітичних конфліктів. Схема етнонаціональної політизації Мірослава Гроха.

Тема 4. Проблема націоналізму у сучасних міжнародних відносинах.

Націоналізм як рух та ідеологія. Політична доктрина націоналізму. Класифікації націоналізму: за історичними формами; регіоном поширення і культурно-політичним характером; за політичним вираженням; на основі етичного принципу. «Абетковий парадокс націоналізму» Г.Моргентау.

Змістовий модуль 2. «Етнополітичні явища і процеси у системі сучасних міжнародних відносин»

Тема 5. Проблема національних меншин і етнополітичної регіоналізації: внутрішньодержавний та регіональний виміри.

Гомогенний і гетерогенний види національних суспільств. Проблема національної меншини у контексті національно-державного будівництва та конституційно-правового устрою держави. Основні політичні та правові інструменти розв'язання проблем національних меншин і етнополітич. регіоналізації: федеративний устрій і децентралізація; нац-територ. автономія; нац-культурна автономія. Форми політичних практик: національна держава і мультикультуралізм.

Тема 6. Національне самовизначення та відокремлення.

Історичний розвиток ідеї національного самовизначення. Національне самовизначення як відокремлення. «Націоналістичний принцип» самовизначення. Суперечливість міжнародно-правових принципів щодо національного самовизначення. Етичні та політичні проблеми і переваги відокремлення. Джерела сепаратизму. Чинники, що сприяють виникненню сепаратистських рухів. Форми політичного реагування на сепаратизм.

Тема 7. Етнополітичний конфлікт.

Етнополітичний конфлікт як джерело міжнародної напруженості та загроза для міжнародної безпеки. Соціально-політична та ірраціональна природа етнополітичного конфлікту. Структурні, політичні, соціально-економічні та культурно-психологічні чинники виникнення та загострення етнополітичних конфліктів. Управління етнополітичними конфліктами. Зміст та форми зовнішньої інтервенції із врегулювання етнополітичного конфлікту.

Тема 8. Етнополітичні процеси в умовах глобалізації.

Процеси глобалізації як якісно нове міжнародне середовище розвитку етнополітичних відносин у світі. Перспективи зникнення етнічних ідентичностей, націй та націоналізму в сучасному світі. Феномен «етнічного парадоксу сучасності». Проблема посилення етнорелігійних ідентичностей та зростання загроз міжнародному порядку з боку скрайніх етнорелігійних та популістських націоналістичних рухів і організацій.

6. Теми та зміст семінарських занять

№ з/п	Назва теми та питання до розгляду	Кількість годин
1	<p>Тема 1. Головні теоретичні підходи до вивчення етнополітичних процесів, націоналізму та національної ідентичності</p> <p>1. Примордіалізм 2. Модернізм 3. Конструктивізм</p>	2
2	<p>Тема 1. Методологічні та понятійні засади вивчення етополітичних проблем.</p> <p>1. Теоретичні засади предмету на межі двох дисциплін 2. Етнічне і національне: концептуальні підходи та визначення. 3. Поняття етносу, нації та національної меншини.</p>	2
3	<p>Тема 2. Етнонаціональна ідентичність та політизація.</p> <p>1. Поняття ідентичності. 2. Етнічна ідентифікація, національна ідентичність та ідеологія. 3. Етнонаціональна політизація та мобілізація.</p>	2
4	<p>Тема 3. Проблема націоналізму в міжнародних відносинах.</p> <p>1. Націоналізм як рух та ідеологія у міжнародному контексті. 2. Класифікації націоналізму. 3. Абетковий парадокс націоналізму.</p>	2
5	<p>Тема 4. Політичні та правові механізми розв'язання проблеми національних меншин та етнополітичної регіоналізації.</p> <p>1. Конституційно-правові механізми розв'язання проблеми національних меншин. 2. Політичні практики реагування: національна держава і мультикультуралізм. 3. Етнополітична регіоналізація: європейський вимір.</p>	2
6	<p>Тема 5. Національне самовизначення та відокремлення.</p> <p>1. Історичний розвиток ідеї самовизначення народів. 2. Національне самовизначення як відокремлення. 3. Сепаратизм.</p>	2
7	<p>Тема 6. Етнополітичний конфлікт: природа та управління.</p>	2

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність етнополітичного конфлікту. 2. Причини виникнення етнополітичних конфліктів. 3. Управління етнополітичними конфліктами.	
8	<p>Тема 7. Етнополітичні процеси в умовах глобалізації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Глобалізований світ як якісно нове середовище розвитку етнополітичних відносин. 2. Перспективи зникнення етнонаціональних ідентичностей та націоналізму. 3. Проблема посилення етнорелігійних ідентичностей у сучасному світі.	2

7. Самостійна робота

Самостійна робота студента полягає в опрацюванні тематичної наукової літератури, інформаційних та пізнавальних відео- матеріалів за питаннями, які виносяться на семінарські заняття.

До загальної кількості годин самостійної роботи також включено підготовку презентацій на теми наперед визначених етнополітичних конфліктів (презентуються наприкінці семінарських занять) та написання індивідуальної письмової роботи (есе).

8. Підсумковий контроль та контрольні питання

Контроль засвоєних знань та умінь студентів передбачає поточний контроль підготовки до занять, засвоєння теоретичних відомостей та виконання практичних завдань. Протягом семестру проводяться два модулі, поточне опитування у різних формах під час практичних занять, а також індивідуальні навчально-дослідні завдання – письмова робота (есе) та презентація.

З метою перевірки якості підготовки, знань, умінь студента здисципліни використовуються такі засоби оцінювання: - для поточного контролю – усне опитування, дискусія, проведення тестування, розгляд ситуацій; - для проміжного контролю – проведення контрольних робіт, що включають тестування, теоретичні питання; - для підсумкового контролю – проведення письмового екзамену.

Іспит виставляється за підсумками поточної успішності та результатами складання екзамену в кінці семестру.

Контрольні питання:

1. Теоретичні підходи до вивчення націй та націоналізму: примордіалізм.
2. Теоретичні підходи до вивчення націй та націоналізму: ('класичний') модернізм.
3. Теоретичні підходи до вивчення націй та націоналізму: конструктивізм.
4. Поняття етнічності та етносу.
5. Функції етнічності.
6. Політизація етнічності. Націогенез: схема Мірослава Гроха.
7. Етнологічна і політична моделі нації.
8. Національна меншина. Етнічна та/або національна дискримінація.
9. Поняття ідентичності. Етнічна і національна ідентичність.

10. Проблема політизації та мобілізації етнічної ідентичності.
11. Націоналізм: підходи до трактування поняття.
12. Націоналізм: основні класифікації.
13. Нація і націоналізм у сучасних міжнародних відносинах: проблеми та перспективи.
14. Конституційно-правові механізми врегулювання проблеми національних меншин.
15. Форми внутрішньо-політичного врегулювання проблеми національних меншин: національна держава; концепція «націоналізуючої держави» Р. Брубейкера.
16. Форми внутрішньо-політичного врегулювання проблеми національних меншин: мультикультуралізм.
17. Сучасна система захисту прав національних меншин: основні характеристики та недоліки.
18. Реформування міжнародного порядку з метою задоволення потреб етнонаціональних меншин: проєкт Г. Готліба.
19. Історичний розвиток ідеї національного самовизначення.
20. Національне самовизначення як відокремлення: трактування поняття, ризики та переваги застосування.
21. Сепаратизм: причини виникнення, чинники та можливі реакції з боку влади та міжнародної спільноти.
22. Етнополітичний конфлікт: визначення, особливості та фази/розвитку.
23. Етнополітичний конфлікт: причини виникнення, сценарії розвитку та можливості врегулювання.
24. Етнополітичний конфлікт: міжнародний контекст.
25. Геноцид та масові порушення прав людини: внутрішній та міжнародний аспекти.
26. Управління (менеджмент) етнополітичними конфліктами: види зовнішніх інтервенцій, особливості миротворчих місій.
27. Управління (менеджмент) етнополітичними конфліктами: головні проблеми, принципи, види заходів.
28. Глобалізований світ як нове середовище розвитку етнополітичних відносин.
29. Перспективи зникнення етнонаціональних ідентичностей та націоналізму.
30. Проблема посилення етнорелігійних ідентичностей у сучасному світі.
31. Сучасні етнополітичні конфлікти: Ольстерський конфлікт.
32. Сучасні етнополітичні конфлікти: Бірмансько-рохінджський конфлікт у М'янмі.
33. Сучасні етнополітичні конфлікти: Єменський конфлікт.
34. Сучасні етнополітичні конфлікти: Карабаський конфлікт.
35. Сучасні етнополітичні конфлікти: Курдсько-турецький конфлікт.
36. Геноцидальні практики: уйгури у КНР.

37. Геноцидальні практики: кримські татари та українці в тимчасово окупованій АР Крим.
38. Геноцидальні практики: українці на ТОТ після повномасштабного вторгнення РФ в Україну.
39. Геноцидальні практики: тутсі у Руанді.
40. Етнорелігійний аспект громадянської війни у Сирії.
41. Каталонський сепаратизм.
42. Албансько-сербське протистояння у незалежному Косово.
43. Сучасні етнополітичні конфлікти: придністровський конфлікт.
44. Сучасні етнополітичні конфлікти: Фламандсько-валонський конфлікт у Бельгії.
45. Сучасні етнополітичні конфлікти: Дарфурський конфлікт.

9. Критерії оцінювання роботи студента

Розподіл балів, що присвоюється студентам

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою. Максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни, яка завершується іспитом, становить: за поточну успішність – 100 балів. При оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами. Бали за аудиторну роботу не відпрацьовуються у разі пропусків без поважної причини. Якщо студент жодного разу не відповідав на семінарських заняттях, матиме відповідний поточний контроль – 0 балів.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи академічної групи.

Шкала оцінювання: вишу, національна та ECTS

Оцінка в ECTS	Оцінка вишу в балах	За національною шкалою	
		Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік
A	90 – 100	5	Відмінно
B	81-89	4	Дуже добре
C	71-80		Добре
D	61-70	3	Задовільно
E	51-60		Достатньо

Максимальна кількість балів, яка встановлюється для цих видів контролю, а також відповідність оцінок FX та F у шкалі ECTS, у балах та національній шкалі визначається Вченою радою факультету міжнародних відносин або кафедрою міжнародних відносин і дипломатичної служби.

Оцінювання:

Критерії оцінювання за курсом відповідають «Положенню про забезпечення академічної доброчесності у Львівському національному університеті імені Івана Франка» (Режим доступу: https://www.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/reg_academic_virtue.pdf).

Дотримання правил академічної доброчесності полягає в:

- самостійному виконанні навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- обов'язкове посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються, а саме:

- академічного плагіату - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіату - оприлюднення (частково або повністю) власних, раніше опублікованих, наукових результатів як нових наукових результатів;
- фальсифікації - свідомої зміни чи модифікації вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.